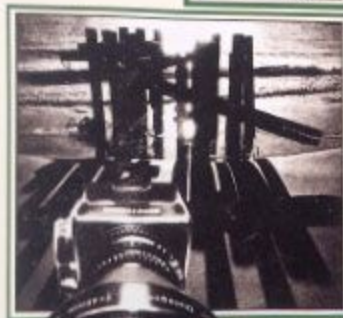

فن و هنر عکاسی

هادی شفقانیه
ویراستار: کریم امانی

چاپ شانزدهم

ketabtaala

موسسه نشریه هادی، هادی، ۱۳۰۲
عنوان و نام پدیدآور: فن و هنر عکاسی (هادی شفقیه ویراستار کریم امامی
و وضعیت ویراسته: [۳ برابست]
مشخصات نشر: تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۹۲
مشخصات ظاهری: سربراه، ۲۲۸ ص.، مصور، جدول
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۵-۱۵۴-۲
پادداشت: چاپ شانزدهم، ۱۳۹۸ (فبا)
پادداشت: ویراسته
موضوع: عکاسی
شناسه افزوده: امامی، کریم، ۱۳۰۹-۱۳۸۲، ویراستار،
شناسه افزوده: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی
رده بندی کنگره: ۷۷۱، ۱۳۹۲، ۹۶۴، ۱۳۹۵، TR
رده بندی دیویی: ۷۷۱
شماره کتابشناسی ملی: ۳۵۶۱۷۱۵

فن و هنر عکاسی

با پیوست جدید

نویسنده: هادی شفقیه

ویراستار: کریم امامی

چاپ نخست: ۱۳۷۲

چاپ شانزدهم: ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

حروفچینی و آماده سازی: انتشارات علمی و فرهنگی
لیتوگرافی، چاپ و صحافی: شرکت چاپ و نشر علمی و فرهنگی کتبه
حق چاپ محفوظ است.

انتشارات
علمی و فرهنگی

اداره مرکزی و مرکز پخش: خیابان نلسون ماندلا (آفریقا)، چهارراه حقانی (جهان کودک)، کوچه کمان،

پلاک ۲۵، کدپستی: ۱۵۱۸۷۳۶۳۱۳؛ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۹۶۴۷؛ تلفن اداره مرکزی:

۸۸۷۷۴۵۶۹۷۰؛ فکس: ۸۸۷۷۴۵۷۲؛ تلفن مرکز پخش: ۸۸۸۸۰۱۵۱؛ تلفکس: ۸۸۸۸۰۱۵۲

آدرس اینترنتی: www.elmifarhangi.ir info@elmifarhangi.ir

وبسایت فروش آنلاین: www.elmifarhangi.com

فروشگاه مرکزی (پرندۀ آسی): خیابان نلسون ماندلا (آفریقا)، بین بلوار گلشهر و ناهید، ابتدای کوچه

گلفام، پلاک ۷۲، تلفن: ۲۲۰۲۴۱۴۰۳

فروشگاه یک: خیابان انقلاب، روبه روی در اصلی دانشگاه تهران؛ تلفن: ۶۶۴۰۰۷۸۶ و ۶۶۹۶۳۸۱۵-۱۶

فروشگاه دو: میدان هفت تیر، خیابان کریمخان زند، بین قائم مقام فراهانی و خردمند، پلاک ۱۳،

تلفن: ۸۸۳۴۳۸۰۶-۷

بی سواد زمان آینده کسی خواهد بود که عکاسی نداند.

موهولی ناگی (۱۸۹۵-۱۹۴۶)

(Laczo Moholy - Nagy)

آرشیست، مجسمه‌ساز، نقاش، و عکاس هنرمند مجارستانی

و از بنیانگذاران مدرسه باهوس در آلمان (۱۹۲۳-۱۹۲۸)

سخن نویسنده بر ویراست دوم

پنجاه سال پیش، در آغاز راه جدی عکاسی آماتوری‌ام، در یک مجله عکاسی به سلسله مقالاتی برخوردیم که مرا در این راه یاری بسیار ارزنده کرد و از مطالعه و به‌کار بستن راهنمایی‌های مربوطه سود فراوان جستیم.

یادداشت‌هایی از آن‌ها برداشتم و تصاویرش را با امکانات آن زمان کپی کردم، خوشبختانه همه را با خود آوردم و اخیراً در میان اوراق پیدایشان کردم. بسیار خوشحالم که در این چاپ کتابم آن‌ها را به خواننده علاقه‌مند منتقل می‌کنم. با امید بهره‌برداری‌اش.

هادی شفاییه

دابلین، اوهایو

سخن نویسنده بر چاپ نخست

پنجاه و پنج سال پیش، در ده سالگی، شیشه نخستین عکسی را که گرفته بودم ظاهر کردم. پدرم اولین داروساز آذربایجان و در ضمن نماینده کارخانه عکاسی لومی بر فرانسه بود. یکی از انبیا های اجناس داروخانه به لوازم عکاسی اختصاص داشت و من بی اجازه پدر هرچه را لازم داشتم از آن جا برمی داشتم و می پنداشتم که وی بی خبر است. بعدها فهمیدم که شکستن دوربین های گرانبیست و خراب کردن لوازم و مواد فرالونی را بر من ندیده گرفته بوده است. برادرم، که ده سال از من بزرگتر بود و آن موقع در فرانسه به تحصیل داروسازی اشتغال داشت، سه سال پیشتر، با استفاده از حمام منزل به عنوان تاریکخانه، پایه این کار را گذاشته و مدتی هم به عکاسی پرداخته بود. در حقیقت، او بود که دریچه ای به دنیای زیبا و پرافسون تصویر بر روی من گشود.

من راهنما و معلمی نداشتم جز کتاب کوچکی که آن را هم داروساز دیگری به نام مسبو پاپاریان، سالها پیشتر، نوشته بود. این شخص که از اولین استادان دانشکده داروسازی تهران بود عنوان کتابش را صنعت عکاسی^۱ نهاده بود. آن روزها هنوز از برق در تبریز خبری نبود. عکس را فقط با نور روز می گرفتیم، در تاریکخانه از فانوس شمعی استفاده می کردم و برای چاپ، نگاتیو را با کاغذ حساس، زیر نور خورشید می گذاشتم و مدت ها به انتظار می نشستم.

دوست داشتم طبیب شوم، اما هنگامی که برای ادامه تحصیلات عازم خارج بودم، در لحظه وداع، پدرم که هفتاد سال از عمرش می گذشت و از بیماری قلبی رنج می برد از من

۱. چاپ سوم، تهران ۱۳۴۷ هـ.ق/ ۱۳۰۷-۱۳۰۸ ش در زبان ترکی استانبولی «صنعت» به معنی هنر است. مؤلف کتاب اگر زنده بود و کتابش را امروز می نوشت عنوان آن را به احتمال زیاد هنر عکاسی می گذاشت. در ایران قاچاری هم واژه «صنعت» به جای «هنر» به کار می رفت. چنان که به «هنرهای زیبا» می گفتند «صنایع مستظرفه» - (اوپر استار)

خواست حرفه خانوادگی را دنبال کنم. این، آخرین دیدار ما بود و من دیگر او را ندیدم... کتاب را به روان پاکش تقدیم می‌کنم.

عکاسی که روزگاری حرفه‌ای دشوار و کاری تجملی به شمار می‌رفت امروزه در تمام شئون زندگی ما راه یافته است. امور اداری، قضایی، اقتصادی، صنعتی، پزشکی، فنی، هنری و دیگر امور جامعه ما سخت با عکاسی همبستگی دارد. عکاسی در عین حال یک تفریح و سرگرمی مفید نیز شمرده می‌شود. من و شما بارها در برابر دوربین عکاسی قرار گرفته‌ایم، و به دفعات از دیدن عکس‌های دوستان و تصاویر بدیع و دلپذیر طبیعت خاطرات لذتبخش گذشته را در دل زنده ساخته‌ایم. اما، تهیه یک عکس خوب لذتی بیش از این‌ها دارد.

از آن روزها که عکاسی کاری پر دردسر و منحصر به عده خاصی بود چندان دور نیستیم، زیرا از اختراع عکاسی و گرفته شدن اولین عکس بیش از ۱۶۰ سال نمی‌گذرد. دوربین‌های بزرگ و وسایل سنگین چنان دایره عمل را تنگ کرده بود که جز عکاسان حرفه‌ای و گروه بسیار محدودی از علاقه‌مندان سرسخت این فن، کسی حال و حوصله کار کردن با این همه اسباب و اثاث سنگین را نداشت. اما امروزه وسایل کار چنان سبک و ساده شده است که همه لوازم مورد نیاز برای صدها بار عکسبرداری را می‌توان به راحتی در داخل جیب لباس حمل کرد.

افزایش راحتی و امکانات وسایل کار بر تعداد علاقه‌مندان عکاسی نیز افزوده است. به طوری که اینک در تمام دنیا هزاران هزار آماتور عکاسی وجود دارد که ساعات فراغت و فراغت را به نحوی دلپذیر صرف این سرگرمی هنری می‌کنند. شک نیست که هر صاحب دوربینی انتظار دارد که از داخل آن جعبه جادویی تصاویری زیبا بیرون بیاورد، مخصوصاً که تماشای عکس‌های جالب مجله‌ها و نمایشگاه‌های عکس نیز آتش اشتیاق را در دلش دامن می‌زند؛ اما هر بار که با عکس‌های ناموفق خود روبه‌رو می‌شود احساس ناراحتی می‌کند و پس از چند بار کوشش چون به هدف نمی‌رسد با ناامیدی و دلسردی دوربین را کنار می‌گذارد و از ادامه راه منصرف می‌شود.

اما هیچ‌به این فکر نمی‌افتد که دوربین عکاسی خود به خود نمی‌تواند کاری انجام دهد، حتی اگر از جدیدترین انواع مجهز خودکار و گرانبها باشد. این وسیله ظریف و حساس به میل و اراده انسان به کار می‌پردازد و آنچه را او اراده کند، برحسب معلومات و اطلاعات فنی و هنری وی، ثبت می‌کند. پس باید به معلومات دست یافت.

در این کتاب کوشش شده است که فقط معلومات اولیه، یا بهتر گفته باشیم «پایه و اصول عکاسی»، به اختصار و با زبانی بسیار ساده، بیان شود تا برای کسانی که می‌خواهند قدم در دنیای تصویر بگذارند به راحتی و آسانی راهگشا باشد. برای تهیه شکل‌های کتاب از تصاویر

مجلات، کانال‌ها، بروشورها و کتاب‌های گوناگون استفاده شده است. به عللی بیش از چند برتره از آثار شخصی خود در این کتاب نیاورده‌ام. در ضمن لازم به یادآوری است که قسمتی از مطالب کتاب حاضر راه در اولین سال‌های انتشار مجله هنر و مردم یعنی بیست و پنج سال پیش؛ در آن مجله نوشته بودم که اینک با اصلاحات لازم از لحاظ تغییر و تحولاتی که در این مدت به وجود آمده است به نظر خوانندگان می‌رسانم.

پس، با هم راه را آغاز می‌کنیم...

هادی شفاتی

تهران، اردیبهشت ۱۳۶۷

سخن ناشر بر چاپ نخست

عکاسی از مزیب‌ترین و زیباترین جلوه‌های پیشرفت هنری و فنی قرن اخیر است. عکس حافظ جذاب‌ترین خاطره‌ها و باران و دوستان و نیز بهترین نمایشگر لحظات تلخ و شیرین زندگی ملت‌ها و جوامع و نیز آثار و سنت‌ها و شیوه‌های زندگی آن‌ها در دوره‌ها و سال‌ها و زمان‌های گوناگون است و به همین اعتبار، از مهم‌ترین ابزار و لوازم پژوهش‌ها و مطالعات جامعه‌شناسی و مردم‌شناسی و نقل و انتقال اطلاعات و اخبار به شمار می‌رود.

عکاسی، چه به عنوان یک حرفه و چه به صورت مشغولیتی لذتبخش، خوشبختانه در سال‌های اخیر در کشور ما گسترش فراوان یافته و به دورترین مناطق مملکت راه پیدا کرده است؛ باشگاه‌ها و نمایشگاه‌ها و نشریات حرفه‌ای حامی، که در این سال‌ها شاهد پیدایش و افزایش روزافزون آن‌ها بوده‌ایم، بهترین شاهد این مدعا هستند.

از لحاظ آموزش فن عکاسی نیز، به خصوص در سال‌های اخیر، کتاب‌هایی خوب و معتبر منتشر شده است. کتاب حاضر هم یکی از آن‌هاست که به دست یکی از سرشناس‌ترین استادان عکاسی ایران در چند دهه اخیر به رشته تحریر درآمده است، و امیدواریم با دقتی که در محتوا و آرایش و چاپ آن به کار رفته، علاقه‌مندان را به کار آید و برای آموزندگان فن و حرفه عکاسی سودمند افتد.

در پایان لازم است از مؤلف ارجمند کتاب که اکنون از ما دور است یاد کرده و برایش آرزوی سلامتی کنیم. همچنین، از همکار عزیز آقای کریم امامی متشکریم که ویرایش کتاب را با احاطه و دقت به پایان برد. سپاسگزار همکار دیرین و هنرمند خود هرمز وحید هم هستیم که مراحل مختلف آماده‌سازی و چاپ این کتاب را بر عهده گرفت و بخشی بزرگ از ریایی و نفاست آن مادیون اوست؛ از خدا جوییم توفیق عمل.

هنر عکاسی رساله‌ای است در تشریح مباحث عکاسی برای علاقه‌مندان و آغازکنندگان راه. توجه اصلی نویسنده به عکاسی سیاه و سفید است، که خود با آن بزرگ شده به آن خو کرده، و آن را عزیز و گرامی می‌دارد.
حسن بزرگ کتاب سادگی و مفهوم بودن مطالب آن است آنچه نویسنده بر مسیر راهنمایی می‌گوید نکته‌هایی است که خود در عمل با آن‌ها مواجه شده است و با برخورداری از پشتوانه تجربی انجمنده - به خوانندگان عرضه می‌کند.

انتشارات علمی و فرهنگی

ISBN 9789644481112

هنر عکاسی سیاه و سفید

9 789644 481112

۲۰۰۰ تومان

